

MÅL OCH BUDGET 2025–2028 FÖR ETT FRAMGÅNGSRIKT HANINGE HANINGEALLIANSEN

Fullmäktiges vision och mål
Driftbudget 2025
Ekonomisk plan och investeringsbudget 2025–2028

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Vision	2
1.2 Vårt löfte till invånarna	2
2. Kommunens styrsystem	3
3. Kommunfullmäktiges mål	5
4. Uppdrag och inriktningar 2025	10
4.1 Civil beredskap och säkerhet	10
4.2 Kompetensförsörjning	10
4.3 En ny planering för skolstruktur i Haninge kommun	10
4.4 Optimera resurserna för den kommunala grundskolan	10
4.5 Infrastruktur	10
4.6 Stadsmiljölyft	11
5. Ekonomiska driftramar per nämnd och bolag	12
5.1 Kommunstyrelsen	13
5.2 Barn- och förskolenämnden	15
5.3 Grundskolenämnden	15
5.4 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	16
5.5 Idrotts- kultur- och fritidsnämnden	16
5.6 Socialnämnden	16
5.7 Stadsbyggnadsnämnden	17
5.8 Äldrenämnden	17
5.9 Finansförvaltning	17
5.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB	18
6. Investerings- och exploateringsbudget för 2025 och plan för 2026–2028	19
6.1 Investeringar	19
6.2 Exploateringsbudget	23
7. Ekonomisk plan 2025–2028	25
7.1 Resultatprognos	26
7.2 Balansräkning och kassaflöde	27
7.3 Låneram och borgensåtagande	28
8. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning	30
8.1 God ekonomisk hushållning	30
8.2 Driftbudget	30
8.3 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval	32
8.4 Elevpeng	33
8.5 Lokalförsörjning	35
8.6 Delegation och attest	36
8.7 Investeringsbudget	36
8.8 Rapporteringsskyldighet och tidplan	38

1. Inledning

1.1 Vision

Kommunens medarbetare finns för invånarna och fokuserar på kärnuppdraget. Våra tjänster bygger på kostnadseffektivitet och valfrihet med bäst kvalitet till rätt pris för kommuninvånare. Vi är en kommun känd för sin starka ekonomi och låga skatt.

Vi är en trygg kommun där människor både tar ansvar för sina liv och bryr sig om sin omgivning. Haninge är den unika blandningen av tät stad, landsbygd och skärgård där alla kan hitta sitt attraktiva boende och sin plats att utvecklas och växa genom hela livet. Haninge är ett konkurrenskraftigt alternativ för människor som vill flytta till eller inom Stockholmsregionen och för företag som vill etablera sig här. Haninge är navet för utveckling på Södertörn.

1.2 Vårt löfte till invånarna

All verksamhet som bedrivs av eller på uppdrag av Haninge kommun ska vila på en tydlig grund, ett löfte till invånarna som aldrig sträcker sig så långt att det undergräver politikens förmåga att leverera sitt grundläggande uppdrag. Haninge kommuns löfte till invånarna är att:

- vara tillgängliga och erbjuda god service
- behandla invånare och kunder med professionalitet och respekt
- varsamt förvalta skattebetalarnas pengar

2. Kommunens styrsystem

Haninge kommuns styrsystem bygger på kommunens vision och löftet till invånarna. Styrsystemet syftar till att stödja kommunens arbete med att använda befintliga resurser effektivt och tillhandahålla tjänster av god kvalitet. Kommunens styrsystem ska bidra till att ekonomin är i balans, målsättningarna uppnås och att verksamheterna kvalitetssäkras.

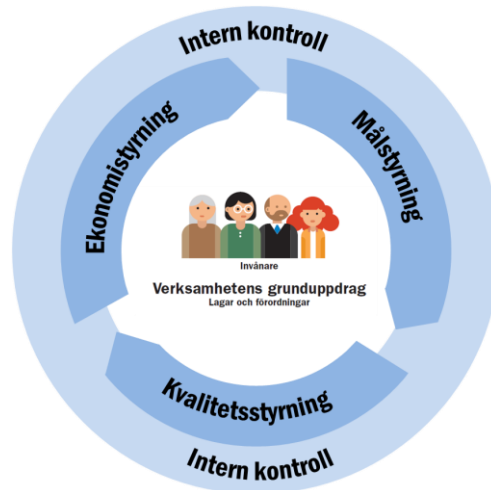

Fig. 1 Haninge kommuns styrsystem.

Kommunens invånare är i fokus och genom styrningen ska de få service och tjänster av god kvalitet utifrån behov. Styrning och verksamhet ska bedrivas i enlighet med lagar och förordningar i linje med verksamhetens grunduppdrag. Haninge kommuns styrsystem består av ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning. Tillsammans med intern kontroll utgör detta grunden för att styra, leda, planera och följa upp kommunens verksamhet.

Ekonomistyrningen handlar om att kommunens skatteintäkter ska användas på ett effektivt sätt. Målstyrningen hjälper till att lyfta blicken med fokus på utveckling och att skapa större förändringar. Kvalitetsstyrningen handlar om att styra och följa upp grunduppdraget, stödja genomförandet samt utveckla arbetsformer så att kommunen håller hög kvalitet i den dagliga verksamheten över tid. Den interna kontrollen säkerställer att verksamheten förebygger risker och genomför verksamhet enligt beslutade arbetsätt och styrning.

Styrsystemet beskrivs mer utförligt i ”Riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll” där kommunens modeller och principer för styrsystemets olika delar är beskrivet samt hur återrapportering till nämnd och bolagsstyrelse och ytterst kommunfullmäktige ska ske.

Inriktning och prioriteringar för den politiska viljan fastställs i kommunfullmäktiges Mål och budget genom mål, indikatorer, uppdrag samt en ekonomisk resursfördelning.

Visionen och löftet till invånarna utgör gemensamt med kommunfullmäktiges mål och indikatorer den politiska målstyrningen. Fullmäktiges mål och indikatorer konkretiseras ytterligare i nämndplan för respektive nämnd samt affärsplan för bolag. De politiska styrsignalerna tas emot av tjänstemannaorganisationen som planerar och genomför de förflyttningar som krävs för att uppnå beslutade målsättningar. Uppföljning och rapportering

sker sedan till nämnd/bolag och ytterst till kommunfullmäktige. Detta utgör inriktningen för styrningen av kommunen under den aktuella perioden och gäller samtliga nämnder och bolag.

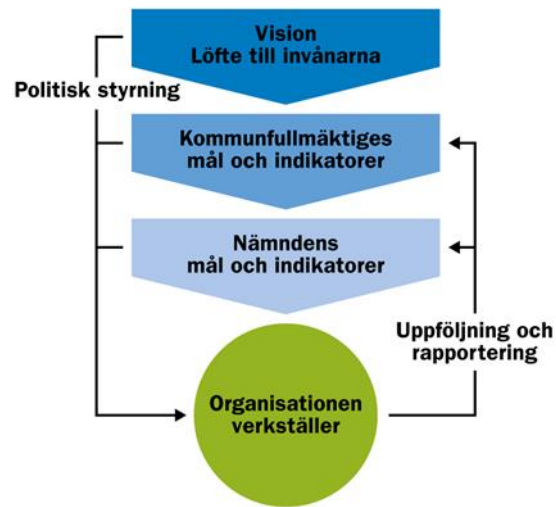

Fig. 2. Haninge kommuns styrmodell för målstyrning.

För att uppnå bästa effekt och nytta krävs ett koncernövergripande synsätt och kommungemensamt agerande. Kommunstyrelsen har därför ett särskilt ansvar att samordna nämnder och de kommunala bolagen.

3. Kommunfullmäktiges mål

Haninge kommun tillämpar mål- och resultatstyrning. Kommunen har nio mål som följs upp med indikatorer och målvärden som sträcker sig över hela mandatperioden. Målen omfattar rubrikerna Tryggare invånare, En skola med fokus på kunskap och studiero, En meningsfull fritid för invånarna, Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning, Ordning och reda i ekonomin, Målinriktat miljöarbete, Attraktiva bostäder och närmiljö, Hög kvalitet i kommunens tjänster samt En attraktiv arbetsgivare. Fullmäktiges mål utgör tillsammans med den politiska plattformen den övergripande styrningen av kommunen där den politiska plattformen pekar ut de högsta prioriteringarna och fullmäktiges mål visar den övergripande styrningen.

Mål 1. Trygga invånare

Tryggheten är vår tids stora frihetsfråga. Det offentliga rummet ska tas tillbaka till hederliga invånare och resurser ska läggas på uthålliga åtgärder som bidrar till minskad kriminalitet och ökad trygghet. Kommunen har som mål att Haninge inte ska ha några utsatta områden 2030.

Mål 1 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Anmälda brott om skadegörelse, per 1 000 invånare	32,5	30,7			27
Trygghet i skolan, årskurs 8 (%)	79,9	79,9			86
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	61,3	60,3			69

Mål 2. En skola med fokus på kunskap och studiero

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Skolor i Haninge kommun ska präglas av tydliga regler och fokus på trygghet, resultat och studiero.

Mål 2 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%)	71,4	71,2			80
Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, andel (%)	14,9	16,6			7,5
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	81,3	80,1			90
Gymnasieelever med behörighet till	51,7	52,1			55

universitet och högskola inom 3 år, andel (%)					
Gymnasieelever med examen inom 3 år, andel (%)	65,1	66,3			70
Antal inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi	5,5	5,5			5,5

Mål 3. En meningsfull fritid för invånarna

Ett rikt fritidsliv bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Hälsoperspektivet ska finnas med i kommunala verksamheter för att främja ett hälsosamt Haninge.

Mål 3 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Möjlighet att komma utomhus i särskilt boende för äldre (%)	55	58			59
Elever i grundskolan som sällan eller aldrig deltar i idrottsaktiviteter på sin fritid (%)	21,8	20,5			15
Andel som tycker möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar är bra.	74,9	76,5			75,0
Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god (%)	60,3	64,1			65
Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god (%)	78	82			85

Mål 4. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta vara på de förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla hög kvalitet. Fler företag ger fler jobb, som leder till mindre bidragsberoende. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet.

Mål 4 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Nöjd kund index för företagare (NKI)	80	80			80
Arbetsplatskvot	0,62				0,64
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv.	1 427	1421			1 200
Sammanfattande omdöme företagsklimat (index 1-6 Svenskt näringsliv)	3,32	3,23			3,7
Företagsklimat bygglov NKI	77	76			77

Mål 5. Ordning och reda i ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. Kommunens ekonomi ska långsiktigt stärkas med ökad självfinansiering av investeringar. På sikt ska kommunalskatten sänkas.

Mål 5 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	10,5	4,2			3,0
Låneskuld per invånare (tkr)	42,2	41,4			58,6

Mål 6. Målinriktat miljöarbete

Kommunen ska ha en tydlig styrning mot ambitiösa miljömål. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Mål 6 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter (ton)	284	236			0
Energianvändning i kommunala lokaler och bostäder (kWh/m ²)	123	121			117
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%)	33				35
VA-utbyggnad i omvandlingsområden, antal enskilda avlopp*	0	0			290

*Utgångspunkt är utbyggnadsplanen i Vatten- och avloppsplanen som beslutades av kommunfullmäktige 2020-09-14.

Mål 7. Attraktiva bostäder och närmiljö

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse ska prioriteras. Samtidigt ska Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende utvecklas. Nybyggnation av bostadsrätter och ägda boenden ska prioriteras

Mål 7 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Bostäder med äganderätter, antal/1000 inv.	139	136			139
Bostäder med bostadsrätt, antal/1000 inv.	144	145			144

Mål 8. Hög kvalitet i kommunens välfärdstjänster

Invanarna ska uppleva hög kvalitet i kontakt med kommunen. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster. Konkurrensutsättning bidrar inte bara till högre ekonomisk effektivitet utan också till en ömsesidig strävan att höja kvaliteten.

Mål 8 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - upplever alltid bra bemötande, andel (%)	46	46			60
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - upplever alltid bra bemötande, andel (%)	69	64			76

Mål 9. En attraktiv arbetsgivare

Genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter behöver kommunen attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur.

Mål 9 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	79,1	77,7			83,0
Sjukfrånvaro (%)	7,7	6,8			6,5

4. Uppdrag och inriktningar 2025

4.1 Civil beredskap och säkerhet

Det förändrade säkerhetsläget i världen och Sveriges inträde i Nato innebär mycket stora förändringar. Haninge kommer att omfattas av DCA-avtalet mellan Sverige och USA som innebär att USA bereds möjlighet att förbereda för ett gemensamt försvar i händelse av väpnat angrepp på Sverige eller annat Natoland. Det innebär både möjligheter och utmaningar. Haninge kommun ska ha en stark förmåga till civilt försvar. Beredskapslager och reservkraft för kommunal omsorg och skolor måste anpassas till höjd beredskap. Förberedelse för längre avbrott i el- och vattenförsörjning ska finnas och gemensamma övningar ska hållas med andra aktörer inom totalförsvaret. Säker intern och extern kommunikation samt kommunikation gentemot invånarna för ökad försvarsvilja, information och hemberedskap är andra viktiga element som måste säkras upp. Haninge kommun ska utgå från ovanstående ambitioner i det fortsatta arbetet med att bygga upp och planera det civila försvaret.

4.2 Kompetensförsörjning

De samlade erfarenheterna från gymnasiet och det lokala näringslivet visar att det råder stor brist inom hantverks- och industriarbeten. Trots att det finns relevanta utbildningar som ofta leder direkt till att skapa yrkesutbildningar väljer elever i mindre utsträckning dessa utbildningar. Ett ökat fokus måste därför läggas på att väcka intresse för dessa utbildningar. Projektet ska koordineras av kommunstyrelsen och involvera flera nämnder, lokala företag och även friskolor i den mån de vill delta.

4.3 En ny planering för skolstruktur i Haninge kommun

Kommunfullmäktige antog 2014-05-12 § 97 en skolstruktur för Vega, Handen och Västerhaninge/Åby 2014. Den beslutade planeringen är till vissa delar genomförd och i andra delar inte längre aktuell. Beslutet upphävs i samband med antagande av mål och budget 2025–2028. Haninge kommuns vision beskriver att kommunens tjänster bygger på kostnadseffektivitet och valfrihet med bäst kvalitet till rätt pris för kommuninvånare. För att nå visionen och samtidigt möta framtida behov av skolplatser ska kommunstyrelsen i samarbete med skolnämnderna och i aktiv dialog med externa aktörer som är verksamma i Haninge eller önskar etablera sig i kommunen, ta fram en skolstrukturplan för hela kommunen, som uppdateras varje år. Syftet med denna löpande planering är att skapa en bättre balans mellan efterfrågan och utbud inom skola och förskola oavsett huvudman i Haninge kommun.

4.4 Optimera resurserna för den kommunala grundskolan

Skolan är en av fyra prioriteringar under mandatperioden i Haningealliansens politiska plattform och stora ekonomiska tillskott har tillförts den nybildade grundskolenämndens budget den här mandatperioden. Från att ha legat under snittet för Storstockholms kommuner i nettokostnadsavvikelse ligger Haninge kommun nu över snittet. Det är positivt och kommunstyrelsen får därför i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden säkerställa att fördelningen och användningen av resurser inom skolan optimeras med fokus på att förbättra undervisningskvaliteten och öka måluppfyllelsen.

4.5 Infrastruktur

Haninges ambitioner att bli ett nav för utveckling på Södertörn kräver en robust och tillgänglig infrastruktur. Den behöver skapa framkomlighet och tillgänglighet till viktiga

funktioner både inom och utanför kommunen. Sveriges och EU:s klimatmål har bidragit till en snabb omställning av fordonsindustrin för att möta behovet av miljövänliga person- och godstransporter. Utvecklingen har hittills dominerats av eldrivna fordon, vilket ställer krav på att kommunens infrastruktur växer i takt. Nya alternativ som vätgas och ammoniak kan också bli aktuella. Haninge kommun ska beakta omställningen i sin planering och vara lyhörd för marknadens behov att etablera sådan infrastruktur.

4.6 Stadsmiljölyft

I Haningealliansens politiska plattform uttrycks under prioriteringen Samhällsbyggnad en vilja att genomföra ett stadsmiljölyft för ökad trygghet i Hanninges befintliga stadsmiljöer. Under 2025 ska fokus ligga på åtgärder i Vega där vissa nya offentliga ytor som inte motsvarar invånarnas förväntningar på trygghet och säkerhet.

5. Ekonomiska driftramar per nämnd och bolag

Varierande skatteintäkter och kostnader kopplade till volymförändringar och andra faktorer som påverkar samhällets och kommunens ekonomiska förutsättningar visar att en god ekonomisk hushållning är nödvändig för att på såväl kort som lång sikt ha en budget i balans med goda marginaler. Detta skapar även utrymme för nödvändiga investeringar. Ett resultat bör vara motsvarande minst två procent av kommunens samlade skatteintäkter och generella statsbidrag.

För 2025 budgeteras ett resultat på 204,2 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av kommunens budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag.

Skattesatsen 2025 sänks med 23 öre, från 19,68 kr till 19,45 kr. Totalt beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag för 2025 till 6 808,8 mnkr. Beräkningen utgår från skatteprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) daterad 2024-04-26 samt på en skattesats på 19,45 kr. Budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag är 154,3 mnkr högre än i senast beslutad budget för 2024 (Kompletterad Mål och budget 2024–2027). SKR:s prognos utgår i grunden från en befolkningsökning enligt rikssnittet. Då Haninge växer snabbare än rikssnittet har befolkningsökningen för Haninge justerats till en större ökning än rikssnittet. Befolkningsprognosen för Haninge kommun ingår i budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag på 6 808,8 mnkr.

Budgeterat resultat för 2025 är 204,2 mnkr, motsvarande 3,0% som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag. Med ett budgeterat resultat på 204,2 mnkr, budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag på 6 808,8 mnkr samt budgeterade verksamhetskostnader som beräkningsgrund summeras de fördelade budgetramarna för 2025 till 6 604,6 mnkr, vilket är 66,1 mnkr netto mer än motsvarande fördelade ramar i budget 2024.

Sänkning av skattesatsen med 23 öre ger en prognos för skatteintäkter 2025 som är 61,0 mnkr lägre än vid bibehållen skattesats.

Det budgeterade resultatet 2025 är 204,2 mnkr, motsvarande 3,0 procent av budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag, det vill säga 74,2 mnkr högre än budgeterat resultat för 2024 (130,0 mnkr).

Finansförvaltningens ram har sänkts med 142,4 mnkr 2025 på grund av lägre pensionskostnader än 2024, utrymmet ingår i den totala ökningen av fördelade medel mellan åren.

Kommunstyrelsens reserv 2025 är 47,0 mnkr, det vill säga 20,8 mnkr lägre än i budget 2024.

Nämnder och styrelser har fått utökade ramar 2025 med 229,3 mnkr netto, jämfört med budget 2024. Beräknad sänkning av personalomkostnadspåslaget (PO:t) 2025 är beaktat i ramarna.

Tornberget höjer hyrorna till kommunen 2025 med i snitt 4,9 procent, exklusive kapitalkostnader för nya investeringar 2024–2025. Hyresökningen är en konsekvens av inflation som har lett framför allt till ökande räntor. Hyran och dess förändring mellan åren kan dock skilja mellan olika typer av verksamhetslokaler. De föreslagna budgetramarna för respektive nämnd bygger på en bedömning av kostnaderna för hyres-, volym- och verksamhetsförändringar.

Tabell driftbudgetramar 2025

Nämnder, styrelser	Driftbudget 2024*	Ram- förändring	Driftbudget 2025
KS-reserv	67 800	-20 800	47 000
Kommunstyrelsen	330 100	31 300	361 400
Södertörns överförmyndarnämnd	0	0	0
Valnämnd	4 500	-4 400	100
Revision	2 200	0	2 200
Äldrenämnd	895 800	48 400	944 200
Socialnämnd	1 172 900	41 400	1 214 300
Stadsbyggnadsnämnd	240 300	17 000	257 300
Barn- och förskolenämnd	835 900	-18 000	817 900
Grundskolenämnd	1 792 600	90 600	1 883 200
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	588 400	11 100	599 500
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnd	294 000	11 900	305 900
Finansförvaltning	314 000	-142 400	171 600
Totalt	6 538 500	66 100	6 604 600
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-6 654 500	-154 300	-6 808 800
Finansnetto	-14 000	14 000	0
Resultat	-130 000	-74 200	-204 200
Resultat % av skatteintäkter och generella statsbidrag	2,0%		3,0%

*Kompletterad Mål och budget 2024

5.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda det arbetet med att ta fram styrdokument för kommunkoncernen. Kommunen och de kommunala företagen i vilka kommunen utövar ett bestämmande inflytande ingår i kommunkoncernen.

Kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter och ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar för de uppgifter som åligger kommunstyrelsen enligt kommunallagen, annan lagstiftning samt enligt detta reglemente. Kommunstyrelsen ansvarar vidare för de uppgifter som inte särskilt ålagts annan nämnd.

Driftbudget för Kommunstyrelsen

Ekonomisk ram 2025: 361 400 tkr

Södertörns överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämndens verksamhet finansieras av Nynäshamn, Tyresö, Huddinge, Botkyrka, Salem och Haninge och ska alltid visa ett nollresultat. Eventuella underskott eller överskott hanteras i respektive kommun. För att likställa Haninge med övriga fem kommuner finns anslaget för överförmyndaren inom kommunstyrelsens budget.

Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation.

Budget avseende 2025 är ännu inte beslutad. Haninges andel av kostnaderna 2024 var 7,4 mnkr och nämndens totala omslutning var 30,0 mnkr. Kostnaden för Haninges andel beräknas upp med 2,5 procent för 2025, vilket ger en beräknad budget på 7,6 mnkr.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn är ett samverkansorgan mellan Haninge kommun, Tyresö kommun, Nynäshamns kommun, Region Stockholm, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen inom rehabiliteringsområdet.

Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens andel av förbundets samlade medel är 50 procent. Region Stockholm bidrar med 25 procent och kommunerna med resterande 25 procent.

Budget för Haninges del är ännu inte beslutad för 2025. Haninges del i finansieringen av förbundet 2024 var 2,4 mnkr. Kostnaden för Haninges andel beräknas upp med 2,5 procent för 2025, vilket ger en beräknad budget på 2,5 mnkr.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ett kommunalförbund där förutom Haninge ingår Nynäshamn och Tyresö.

Budget för Haninges del är ännu inte fastställd för 2025. Haninges del av den totala avgiften till förbundet för 2024 var 8,8 mnkr. Kostnaden för Haninges andel beräknas upp med 2,5 procent för 2025, vilket ger en beräknad budget på 9,0 mnkr.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med totalt tio kommuner. Medlemskommunerna är Haninge, Nacka, Tyresö, Huddinge, Nynäshamn, Botkyrka, Salem, Ekerö, Södertälje och Nykvarn.

Budget för Haninges andel är ännu inte fastställd för 2025. Haninges del av Södertörns brandförsvarsförbund är 16,7 procent och medlemsavgiften för 2024 beräknades till 64,2 mnkr. Kostnaden för Haninges andel beräknas räknas upp med 2,5 procent för 2025, vilket ger en beräknad budget på 65,8 mnkr.

Kommunstyrelsens reserv

Kommunstyrelsens reserv 2025: 47 000 tkr

Kommunstyrelsens reserv avdelas för att täcka oförutsedda kostnader under verksamhetsåret. Kommunstyrelsen får i enlighet med reglementet rätt att under verksamhetsåret fördela medel utifrån fattade beslut och i enlighet med de kriterier för nyttjande av kommunstyrelsens reserv som styrs i kapitel 8.

5.2 Barn- och förskolenämnden

För barn- och förskolenämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Barn- och förskolenämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom förskola samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet exklusive öppen fritidsverksamhet. Barn- och förskolenämnden ansvarar för uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan huvudman för motsvarande verksamheter.

Driftbudget för Barn- och förskolenämnden

Ekonomisk ram 2025: 817 900 tkr

Av ramen utgör 777,9 mnkr medel inom pengsystemet, inklusive statsbidrag för maxtaxa. Resterande medel om 40,0 mnkr avser anslagsfinansierad verksamhet och ska bland annat finansiera utbildningsförvaltningens centrala enheter, särskilda individersättningar och central administration.

5.3 Grundskolenämnden

För grundskolenämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Grundskolenämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt öppen fritidsverksamhet. Grundskolenämnden ansvarar för uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan huvudman för motsvarande verksamheter.

Driftbudget för Grundskolenämnden

Ekonomisk ram 2024: 1 883 200 tkr

Av ramen utgör 1 595,6 mnkr medel inom pengsystemet, inklusive statsbidrag för maxtaxa. Resterande medel om 287,6 mnkr avser anslagsfinansierad verksamhet och ska bland annat finansiera utbildningsförvaltningens centrala enheter, anpassad grundskola, skolskjuts samt särskilda individersättningar och central administration.

5.4 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

För gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan huvudman för motsvarande verksamheter. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för arbetsmarknadsfrågor. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden fullgör det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar som inte har fyllt 20 år. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden är arbetslöshetsnämnd.

Driftbudget för Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Ekonomisk ram 2025: 599 500 tkr

5.5 Idrotts- kultur- och fritidsnämnden

För idrotts-, kultur- och fritidsnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens idrotts-, kultur-, fritids- och friluftsverksamhet. Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för idrotts- och friluftsmiljöer innefattande anläggningar, ytor för självorganiserad idrott och annan fysisk aktivitet, badplatser, friluftsområden, motionsspår och viss skötsel i skärgården. Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för fältverksamhet och öppna mötesplatser för unga, folkbibliotek, kulturskola, kulturverksamhet, konsthall, konstutställningar och offentlig konst samt verksamhet inom kulturmiljöområdet. Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för registrering av lotterier och utnämnannde av lotterikontrollanter samt lokalbokning.

Driftbudget för Idrott- kultur- och fritidsnämnden

Ekonomisk ram 2025: 305 900 tkr

5.6 Socialnämnden

För socialnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen undantaget budget- och skuldrådgivning, för vilket kommunstyrelsen ansvarar.

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, det vill säga ekonomiskt bistånd, stöd till enskilda samt barn och familjer. Ansvaret omfattar även vård av unga och personer med missbruk enligt socialtjänstlagen och tvångslagarna LVU och LVM. Socialnämnden ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden ansvarar även för familjerättsfrågor samt frågor som rör flyktingmottagande. Socialnämnden lämnar även visst bidrag till föreningar.

Driftbudget för Socialnämnden
Ekonomisk ram 2025: 1 214 300 tkr

5.7 Stadsbyggnadsnämnden

För stadsbyggnadsnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning inom bygglov, byggsamråd samt mätning och kartframställning. Nämnden är också kommunens myndighet i trafikfrågor och huvudman för kommunens gator, parker samt vatten och avlopp. Stadsbyggnadsnämnden har även det samlade ansvaret för arkitekturen i kommunen samt är lantmäterimyndighet.

Driftbudget för Stadsbyggnadsnämnden
Ekonomisk ram 2025: 257 300 tkr

5.8 Äldrenämnden

För äldrenämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Äldrenämnden ansvarar för kommunalt finansierad vård och omsorg till personer över 65 år vad gäller hemtjänst, dagverksamhet, korttidsboende/växelvård och särskilt boende.

Äldrenämnden ansvarar för samordningen av tillgänglighetsanpassningsarbetet i kommunen. Äldrenämnden beslutar om bidrag till föreningar som bedriver verksamhet inom nämndens ansvarsområde.

Driftbudget för Äldrenämnden
Ekonomisk ram 2025: 944 200 tkr

5.9 Finansförvaltning

Finansförvaltningens budget består av skatteintäkter och generella statsbidrag, pensionskostnader (inklusive finansiell kostnad för förändring av pensionskostnader), övriga finansiella intäkter och kostnader samt övriga verksamhetskostnader/-intäkter såsom internt personalomkostnadspålägg (PO, intern intäkt i finansförvaltningens budget) arbetsgivaravgifter, försäkringar och övriga poster under finansförvaltningen.

Driftbudget för Finansförvaltningen
Ekonomisk ram 2025: 171 600 tkr

Sammanställning budget 2025, finansförvaltningen (tkr)	Budget 2024*	Budget 2025
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-6 654 500	-6 808 800
Finansnetto	-14 000	0
Delsumma 1, intäkter:	-6 668 500	-6 808 800
Pensionskostnader	616 600	398 200
Övriga verksamhetskostnader/-intäkter	-302 600	-226 600
Delsumma 2, nettokostnader:	314 000	171 600
Summa budget Finansförvaltning	-6 354 500	-6 637 200

*Kompletterad budget 2024

5.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB

Haninge kommun har två helägda bolag. Haninge Bostäder AB är kommunens bostadsbolag, som äger och förvaltar det kommunägda bostadsbeståndet. Tornberget AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler för skolor, fritidsverksamhet, äldreomsorg med mera.

Kommunfullmäktiges grundläggande uppdrag till bolagen ges i form av bolagsordningar och ägardirektiv. Bolagen ska i sin verksamhet bidra till den samlade måluppfyllelsen genom att arbeta för att nå kommunfullmäktiges mål samt följa program, planer och principbeslut. Kommunen fastställer Tornberget AB borgensram i samband med mål och budget.

Driftbudget

Kommunfullmäktige avdelar inga särskilda driftsmedel till bolagen. Kostnader täcks av bolagens intäkter.

6. Investerings- och exploateringsbudget för 2025 och plan för 2026–2028

Kommunen är inne i en omfattande investeringsperiod och inom den närmaste tioårsperioden finns bedömda behov av investeringar på cirka 8,5 miljarder kronor, varav 3,5 miljarder planeras genomföras under de kommande fyra åren. Kommunens ökade investeringsbehov består huvudsakligen av investeringar i verksamhetslokaler, reinvesteringar i simhallar samt investeringar i VA-verksamheten i form av ett nytt reningsverk.

Investeringar finansieras i första hand genom ett budgeterat resultatöverskott i den löpande driftbudgeten samt kassaflödet som varje års avskrivningskostnader ger upphov till. Om investeringsvolymen ett enskilt år överstiga resultat och kassaflöde ökar behovet av upplåning. Upplåning leder till ökade räntekostnader och amorteringar och ger ett minskat finansiellt utrymme för kommunens verksamheter framöver.

Investeringsbudget för nämnderna utformas genom att medel avdelas för speciellt angivna objekt medan resterande del ges som en investeringsram. För speciellt angivna objekt kan nämnden inte omfördela medel utan kommunfullmäktiges alternativt kommunstyrelsens medgivande. Inom den övriga investeringsramen ges nämnden möjlighet att disponera tilldelade medel bland övriga icke angivna objekt. Den slutliga investeringsbudgeten 2025 för respektive nämnd ska fastställas i beslut om nämndplan med budget.

6.1 Investeringar

Investeringsbudget 2025 och plan 2026–2028 per nämnd

Nämnd	Budget 2025*	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2025–2028
Barn- och förskolenämnden	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0
Grundskolenämnden	12,6	0	0	0	12,6
Gymnasia- och arbetsmarknadsnämnden	3,0	15,0	3,0	3,0	24,0
Idrotts-, kultur och fritidsnämnden	55,3	31,7	26,5	5,0	118,5
Kommunstyrelsen	33,0	12,8	12,8	0	58,6
Socialnämnden	9,0	9,0	9,0	9,0	36,0
Stadsbyggnadsnämnden	152,0	92,6	90,0	71,0	405,6
Äldrenämnden	15,8	15,8	11,0	11,0	53,6
Totalt	283,7	179,9	155,3	102,0	720,9

Belopp redovisas i miljoner kronor (mnkr)

Budget 2025 inkluderar överförda medel från tidigare år.

Avskrivningskostnader per år och nämnd

Nämnd	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt
Barn- och förskolenämnden	356	400	1 112	578	
Grundskolenämnden	6 984	0	0	0	
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	367	1 967	367	367	
Idrotts-, kultur och fritidsnämnden	6 346	3 517	2 513	2 400	
Kommunstyrelsen	9 633	3 358	3 358	0	
Socialnämnden	2 267	4 200	4 200	3 533	
Stadsbyggnadsnämnden	4 937	7 093	5 410	5 258	
Äldrenämnden	2 267	3 080	2 600	2 600	
Totalt	33 157	23 614	19 560	14 736	91 067

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr), räknat på 100% genomförandegrad, komponentindelad med varierande avskrivning 3 till 75 års tid.

Skulle samtliga planerade investeringar genomföras 2025–2028 skulle de samlade avskrivningskostnaderna beräkningsmässigt öka med 91,1 mnkr år 2029 jämfört med 2024.

Under 2025 beräknas avskrivningskostnaderna öka med 33,2 mnkr om hela investeringsplanen genomförs. Historiskt sett har dock nämnderna en varierande genomförandegrad. Med en genomsnittlig genomförandegrad på 50 % för nämndinvesteringarna skulle avskrivningskostnaderna för alla nämnder öka med 16,6 mnkr 2025.

Förutom tillkommande avskrivningskostnader avgår avskrivningskostnader i varierande grad på befintliga anläggningar som blir färdigavskrivna. Nämndernas samlade bild av totala avskrivningskostnader beror därför både på beloppsstorleken för tillkommande avskrivningar och färdigavskrivna anläggningar. Varje nämnd har egen historik avseende när i tid, och till vilket belopp, befintliga anläggningsvärden anskaffats och därmed vilka restvärden och återstående ekonomiska livslängder de har på sina befintliga anläggningar.

Tidigare års beslutade nämndinvesteringar

2023 och övriga tidigare års Budgetbeslut, påbörjade men ej fullt genomförda	214,8
--	--------------

Belopp redovisas i mnkr

Från 2023 och tidigare års budgetbeslut har kommunen beviljade men ej ännu genomförda investeringsmedel motsvarande 214,8 mnkr. Dessutom är det inte sannolikt att samtliga beviljade investeringar för budgetår 2024 kommer att färdigställas 2024, vilket kan leda till att beviljade men oförbrukade investeringsmedel i viss utsträckning kan hemställas om att överföras till 2025 års investeringsbudget.

Skulle samtliga investeringar genomföras och aktiveras 2025 skulle detta kunna innebära en negativ påverkan på driftbudgeten med i storleksordningen 30,0 mnkr ytterligare i ökade avskrivningskostnader. Genomsnittlig avskrivningstid antas vara samma som för planerade nyinvesteringar för åren 2025–2028.

I mål och budget 2024–2027 formulerades ett principbeslut om att tidigare års beviljade investeringar, som ej påbörjats under två kalenderår efter beviljande, automatiskt stryks och får äskas på nytt om och när de blir aktuella att genomföra.

VA-kollektivets investeringar

Vatten- och avloppsverksamheten i Haninge kommun bedrivs inte i bolagsform utan som en del av stadsbyggnadsnämnden med ett eget VA-kollektiv avseende finansiering.

Avskrivningskostnader per år och nämnd	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt
Vatten och Avloppsinvesteringar (SBN, eget kollektiv)	431,5	382,5	392,5	257,5	1 464,0

Belopp redovisas i mnkr

VA-verksamheten planerar att under 2025–2028 totalt investera 1 464,0 mnkr i sina verksamhetsgrenar VA ledningsnät, VA reningsverk och VA produktion. Det nya reningsverket i Fors står för en stor del av totalsumman.

VA-anläggningar (ledningsnätet, större och mindre ledningar) har generellt sett längre avskrivningstider än andra kommunala anläggningar och därmed lägre avskrivningskostnader per år. En genomförandegrad på 100%, innebär avskrivningskostnader på 38,1 mnkr årligen från 2028 att finansiera via årliga VA-taxor eller anslutningsavgifter.

Nyinvesteringar i verksamhetslokaler, via Tornberget

Investeringsbelopp per år och nämnd	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2025–2028
Barn- och förskolenämnden	33,0	66,0	1,0	74,0	174,0
Grundskolenämnden	137,5	175,0	115,0	0	427,5
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	0	50,0	70,0	0	120,0
Idrotts- kultur och fritidsnämnden	55,0	170,0	444,0	620,0	1 289,0
Kommunstyrelsen	27,0	27,0	0	0	54,0
Socialnämnden	0	45,0	45,0	0	90,0
Stadsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0
Äldrenämnden	0	0	0	0	0
Tornberget	80,0	80,0	80,0	80,0	320,0
Totalt	332,5	613,0	755,0	774,0	2 474,5

Belopp redovisas i mnkr

Kommunens helägda bolag Tornberget fastighetsförvaltnings AB erhåller 332,5 mnkr för investeringar i nya verksamhetslokaler inklusive reinvesteringar i existerande fastigheter med 80,0 mnkr årligen. Dessa investeringar genererar avskrivningskostnader i Tornbergets resultaträkning som finansieras via internhyror till nämnderna. Totalt planeras 2 474,5 mnkr att investeras i verksamhetslokaler för planeringsperioden 2025–2028.

Tidigare års beslutande investeringar i verksamhetslokaler

2023 och övriga tidigare års budgetbeslut, påbörjade men ej fullt genomförda investeringar i verksamhetslokaler.	355,0
--	--------------

På motsvarande sätt som för nämndernas egna investeringar finns det beviljade men ej ännu genomförda investeringsmedel från 2023 och tidigare år gällande Tornberget. Beloppet för verksamhetslokaler uppgår till 355,0 mnkr. Total planerad investeringsvolym för Tornberget, inklusive redan fattade beslut, är därmed 2 840,5 mnkr.

På samma sätt som för nämndinvesteringar skall verksamhetslokaler komponent-indelas för avskrivning. En estimerad uppskattning är att en investeringsvolym på 2 840,5 mnkr leder till höjda internhyror med cirka 94,3 mnkr årligen ifrån 2028 för att finansiera avskrivningskostnaderna. Uppvärmning och andra sedanvanliga driftkostnader tillkommer.

Totala investeringar i koncernen

Investeringsbelopp per år och typ	2023 och tidigare	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2025–2028
Kommunens nämnder	214,8	283,7	179,9	155,3	102,0	720,9
Verksamhetslokaler via Tornberget	355,0	332,5	613,0	755,0	774,0	2 474,5
Totalt skattekollektivet	569,8	616,2	792,9	910,3	876,0	3 195,4
<i>VA Kollektivet</i>	0	431,5	382,5	392,5	257,5	1 464,0
Totala investeringar skatte- +VA kollektiv	569,8	1047,7	1 175,4	1 302,8	1 133,5	4 659,4

Belopp i mnkr

Koncernens (kommunen plus Tornberget fastighetsförvaltnings AB) investeringsvolym i 2025 års budget (exklusive VA-investeringar) uppgår till 616,2 mnkr. Över hela planeringsperioden 2025–2028 är motsvarande belopp 3 195,4 mnkr.

VA-investeringarna för planeringsperioden 2025–2028 beräknas uppgå till 1 464,0 mnkr, vilket kommer att behöva finansieras av VA-kollektivet. VA-investeringar finansieras delvis genom anslutningsavgifter och delvis via den årliga VA-taxan. Kostnaden för VA-investeringar påverkar därför inte det ekonomiska utrymmet för den skattefinansierade kommunala verksamheten.

Planerna för utökat behov av lokaler baseras främst på kommunens befolkningsprognos. Skulle befolkningsprognosen förändras kan också lokalbehovet framåt förändras. Kommunens helägda bolag Tornberget fastighetsförvaltnings AB äger och förvaltar de flesta av kommunens verksamhetslokaler.

För att lokaler över tid ska kunna möta förändrade volymbehov och alternativa användningsområden krävs att byggnader uppförs med beaktande av en långsiktigt flexibel användning. Ytterligare fokusområden är att snabba upp hela investeringsprocessen samt att hålla nere investeringskostnader och kostnader för framtida lokalanpassningar.

För mer detaljer om investeringsbelopp och prioriteringar avseende nämndinvesteringar, se bilaga Nämndinvesteringar.

6.2 Exploateringsbudget

Exploateringsbudgeten återspeglar de satsningar på exploatering och omvandling som kommunen avser att genomföra de kommande åren. För att klara tillväxten på ett ekonomiskt hållbart sätt bör exploateringsverksamheten styras så att intäkterna överstiger kostnaderna totalt och över tid för samtliga exploateringsprojekt. Merparten av kostnaderna för exploatering är avskrivningar av nya allmänna anläggningar (vägar, parker och allmän platsmark) som samtliga skrivs av på lång tid.

Intäkterna i exploateringsverksamheten är av engångskaraktär, medan kostnaderna som uppstår av exploateringsverksamheten genom avskrivningar, löper över många års tid och

matchar därför inte intäkterna för enskilda år. Kommunens exploateringsverksamhet hålls samman av kommunstyrelsen och ska samordnas med kommunens detaljplanearbete och investeringsplanering i nya områden. Kommunens totala exploateringsbudget fastställs av kommunstyrelsen. Exploateringsbudgetens eventuella överskott, utöver exploateringsverksamhetens egna driftkostnader, ingår inte som finansiering av kommunens driftbudget.

10-års budgetscenario exploateringsverksamheten

I kommunen planeras och beslutas exploateringsverksamheten per projekt och fas. Varje projekt har fem faser varav genomförandefasen är den där utbyggnaden av allmänna anläggningar sker. Varje projekt sträcker sig över flera år (upp till 10 år) och fattas beslut om individuellt. Per fas blir summan av alla projekt per år snarare ett scenario än en budget.

Inte alla utgifter som ingår i exploateringsverksamheten är investeringar enligt gällande redovisningsregler och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Därmed finns en rad avseende driftkostnader i tabellen nedan, investeringar som inte blir föremål för avskrivningar utan belastar respektive års driftresultat.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2034
Inkomster	173	253	352	325	370	261	174	67	0	0	1 975
Driftkostnader	-16	-12	-8	-4	-1	-1	-0	-0	0	0	-40
Investeringsutgifter	-252	-258	-260	-312	-264	-106	-28	-3	-7	-5	-1 451
varav Kommunala anläggningar	-179	-165	-162	-206	-174	-94	-17	-3	-7	-5	-1 012
varav VA anläggningar	-73	-71	-86	-96	-90	-12	-11	0	0	-1	-439
Projektresultat **	-37	42	163	102	193	166	156	64	-6	-4	838
Kassaflöde	-95	-17	85	9	104	154	146	64	-6	-5	439
Driftnetto Årets resultat	157	241	344	321	368	261	174	67	0	0	1 934

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mkr)

**Eftersom VA-investeringarna bekostas av VA-kollektivet beräknas exploateringsprojektens resultat exklusive VA-kostnader.

Projektresultatet är differensen mellan inkomster samt driftkostnader och investeringsutgifter, exklusive VA investeringar. Projektresultatet ger en insikt om huruvida årets genomföra projekt är lönsamma eller inte, oavsett vilket år avskrivningarna belastar årets resultat.

Kassaflödet visar vilken effekt på kommunens likviditet respektive års samlade exploateringsverksamhet beräkningsmässigt kan ha. Exploateringsprojekt är i regel framtunga, det vill säga har ett stort negativt kassaflöde innan inkomsterna för försäljning, exploateringsbidrag eller gatukostnadsersättning kommer i slutet av projekten. För att inte belasta kommunens likviditet för mycket är en mix av projekt i olika faser (tidig, genomförande och försäljning, avslutande) önskvärd.

7. Ekonomisk plan 2025–2028

Enligt kommunallagen 6 kap. § 5 ska kommunen upprätta en ekonomisk plan för den kommande 3-årsperioden. Med den föreslagna ramen för år 2025 och med kapitel 5 som grund, föreslås den ekonomiska planen för 2026–2028 att fastställas enligt nedanstående sammanställning.

Driftbudget, tkr	2025	2026	2027	2028
Nämnd styrelse				
Kommunstyrelsen	361 400			
Kommunstyrelsens reserv	47 000			
Grundskolenämnd	1 883 200			
Barn- och förskolenämnd	817 900			
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	599 500			
Idrotts-, kultur och fritidsnämnd	305 900			
Revisionen	2 200			
Socialnämnden	1 214 300			
Stadsbyggnadsnämnden	257 300			
Södertörns överförmyndarnämnd	0			
Valnämnden	100			
Äldrenämnden	944 200			
Finansförvaltning	171 600			
Ej fördelade medel respektive år		285 800	312 100	394 200
Totalt	6 604 600	6 890 400	7 202 500	7 596 700
Investeringsbudget, tkr	2025	2026	2027	2028
Investeringar totalt	1 047 700	1 175 400	1 302 800	1 134 300
<i>Varav VA-investeringar</i>	431 500	382 500	392 500	257 500
Kommunen investerar	283 700	179 900	155 300	102 800
Uppdrag lokalinvesteringar till Tornberget	332 500	613 000	755 000	774 000

Tabellen redovisas i tusentals kronor

För 2025 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 6 808,8 mnkr, inklusive sänkning av skattesatsen med 23 öre. Resultatmålet för 2025 är 204,2 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Skillnaden mellan skatteprognosen för 2025 och budgeterade skatteintäkter i senast beslutad budget för 2024 är 154,3 mnkr.

Med ett resultatmål för 2026–2028 på 3,0 procent är utrymmet 2026 enligt den senaste skatteprognosen 285,8 mnkr för att täcka pris- och löneökningar, volymökningar, pensionskostnader med mera, jämfört med fördelat utrymme i budget 2025. För de kommande åren är motsvarande utrymme jämfört med året innan 312,1 mnkr respektive 394,2 mnkr. Utrymmet för 2026–2028 är inte fördelat utan redovisas på raden ”Ej fördelat utrymme 2026–2028”.

Ekonomisk plan 2025–2028	Mål och budget 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Skatteintäkter Mål och budget 2024–2027	6 593 000				
Skatteintäkter Kompletterad Mål och budget 2024–2027	6 654 500				
Skatteprognos oktober 2023 (PLF 2025–2028)	6 654 500	6 871 900	7 202 600	7 522 600	7 850 600
Skillnad jämfört med prognos föregående år		217 400	330 700	320 000	328 000
Skillnad i % jämfört med prognos föregående år		3,3%	4,8%	4,4%	4,4%
Skatteprognos april 2024 ny befolkning	6 648 000	6 808 800	7 103 500	7 425 300	7 831 700
Skillnad jämfört med prognos föregående år		0	0	0	0
Skillnad i % jämfört med prognos föregående år		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Budgeterat resultat	130 000	204 200	213 100	222 800	235 000
Budgeterat resultat %	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Budgeterat finansnetto	14 000	0	0	0	0
Totalt att fördela inklusive budgeterat resultat	6 538 500	6 604 600	6 890 400	7 202 500	7 596 700
Ej fördelat utrymme 2026–2028			285 800	312 100	394 200

Tabellen redovisas i tusentals kronor

7.1 Resultatprognos

Resultaträkning

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	1 554,1	1 504,7	1 600,0	1 670,0	1 740,0	1 810,0
Verksamhetens kostnader	-7 495,1	-7 771,4	-7 958,8	-8 298,7	-8 639,5	-9 069,1
Avskrivningar	-182,0	-209,6	-254,0	-290,9	-326,1	-360,2
Verksamhetens nettokostnader	-6 123,0	-6 476,3	-6 612,7	-6 919,6	-7 225,5	-7 619,3
Skatteintäkter	4 807,5	4 984,5	5 160,2	5 373,1	5 588,7	5 816,8
Generella statsbidrag och utjämning	1 561,9	1 670,0	1 648,6	1 730,4	1 836,5	2 014,9
Verksamhetens resultat	246,4	178,1	196,1	183,8	199,7	212,4
Finansiella intäkter	94,7	25,0	60,6	61,9	63,4	64,9
Finansiella kostnader	-71,0	-73,2	-52,5	-32,7	-40,4	-42,4
Resultat efter finansiella poster	270,1	130,0	204,2	213,1	222,8	235,0
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	270,1	130,0	204,2	213,1	222,8	235,0

Tabellen redovisas i miljoner kronor

Resultatet för 2025 uppgår till 204,2 mnkr, vilket är 3,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning är målsättningen ett resultatmål på minst 2,0 procent. Ett högre resultatmål bidrar till att kommunen i så stor

utsträckning som möjligt ska kunna självfinansiera investeringar samt att parera risker, till exempel inflation.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning förväntas öka med 2 procent under 2025 jämfört med 2024 för att sedan stabiliseras på en högre ökningstakt med en tillväxt på 4–5 procent, enligt den senaste skatteunderlagsprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Skatteprognosen utgår från en sänkning av skattesatsen med 23 öre från 2025.

Avskrivningar förväntas öka som resultat av högre investeringsnivåer och högre genomförandegrad av investeringar. Avskrivningar i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgår under perioden till 4–5 procent, vilket är en ökning från ett nuläge med cirka 3 procent.

Finansiella intäkter består till största del av borgensavgifter och ränta på likvida medel och finansiella kostnader består till största del av finansiella kostnader avseende pensionsskulden. Finansnettot förväntas uppgå till cirka 20,0 mnkr per år över perioden men är något lägre 2025 på grund av höga finansiella kostnader för pensioner som blir lägre från 2026.

7.2 Balansräkning och kassaflöde

Soliditet mäter hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En ökande soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan förbättras. Enligt kommunens riktlinje för god ekonomisk hushållning ska soliditeten förstärkas eller bibehållas över tid, men får minska enskilda år. Över planeringsperioden kommer soliditeten enligt plan att bibehållas. Under 2025–2026 när kommunen har högre investeringsnivåer är det troligt att soliditeten tillfälligt minskar något för att under 2027–2028 återgå till nuvarande nivåer, eftersom investeringsnivåerna då bedöms falla tillbaka något.

Kommunen ska sträva efter att ett långsiktigt finansiellt handlingsutrymme bibehålls eller förstärks. Ett viktigt mått för en ekonomiskt hållbar kommun är självfinansieringsgraden, det vill säga hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansieras av egna medel. Under perioden uppgår självfinansieringsgraden i snitt till upp mot 100 procent, vilket innebär att nettoinvesteringarna i hög grad finansieras av egna medel. Detta ligger väl inom målsättningen med 50–100 procent självfinansieringsgrad över en rullande fyraårsperiod. På grund av de högre investeringsnivåerna under 2025–2026 kommer självfinansieringsgraden enligt plan att uppgå till omkring 50 procent för dessa enskilda år, för att sedan stabiliseras över 100 procent under 2027–2028.

De kommande årens kassaflöde förstärks totalt sett enligt plan, med en tillfällig nedgång under 2025 och 2026 på grund av de högre investeringsnivåerna under dessa år.

7.3 Låneram och borgensåtagande

Ram för kommunens verksamhet (mnkr)

	Prognos låneskuld/ leasing 2024-12-31	Upplåningsbehov för kommunens verksamhet enligt MoB 2025–2028	Ram extern upplåning för perioden 2025–2028
Extern upplåning för Haninge kommuns verksamhet	20	-	20
Summa	20	-	20

Ram för åtagande för kommunalägda bolag samt kommunförbund (mnkr)

Kommunalt bolag	Prognos vidareutlåning eller borgensåtagande per 2024-12-31	Upplåningsbehov enligt MoB för 2025–2028	Ram vidareutlåning för perioden 2025–2028	Ram borgensåtagande för perioden 2025–2028	Volymen av vidareutlåning och borgensåtagande för perioden 2025–2028 får ej överstiga
Tornberget fastighetsförvaltning	4 370	1 120	5 490	5 490	5 490
Haninge bostäder AB	80	0	80	80	80
Summa	4 450	1 120	5 570	5 570	5 570

Sammanlagd ram för extern upplåning (mnkr)

	Sammanlagd ram för extern upplåning i Haninge kommuns namn	Sammanlagd ram för Haninge kommuns borgensåtagande för kommunala bolag	Volymen av vidareutlåning och borgensåtagande får ej överstiga
Total ram för perioden 2025–2028	5 590	5 570	5 570

Beslut om ramar tas för budget och planperioden och innebär att tidigare beslut gällande ramar för de kommunala bolagen upphör. Beslutet kommer framöver att tas årligen i samband med Mål och budgetbeslut.

Ovanstående ramar omfattar alla kommunalt helägda bolag som konsolideras. Haninge bostäder gör upplåning i eget namn, utan kommunal borgen, och exkluderas till viss del i

rambeslutet. Delägda bolag som inte konsolideras omfattas ej heller av ovanstående. En eventuell ram gällande vidareutlåning eller borgensåtagande till dessa bolag sker i separata fullmäktigebeslut. I separata fullmäktigebeslut har kommunen borgensåtaganden motsvarande cirka 700 mnkr.

De helägda bolagens eventuella nyttjande av kontokrediten inom koncernkontostrukturen anses vara vidareutlåning och inkluderas inom ramen för vidareutlåning.

Kommunen går i borgen för helägda bolags förpliktelser under befintliga derivatramavtal med banker. Ett exempel på en sådan förpliktelse är när ett av bolagen gör en ränteswap. I denna swap byts fast och rörlig ränta, vilket kan leda till ett, för bolaget, positivt eller negativt kassaflöde. Att betala eller erhålla detta kassaflöde är en förpliktelse enligt derivatramavtalet. För de förpliktelser, vars underliggande avtals syfte är räntesäkring av utestående skuld alternativt framtid mycket sannolika skuldökning, inkluderas åtagandet inom ramen för borgensåtagande utan påverkan av volym.

8. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning

8.1 God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen som finns att läsa på kommunens hemsida. Nämnder och styrelse ska förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning ur ett helhetsperspektiv.

Enligt lag om kommunalbokföring och redovisning ska förvaltningsberättelsen i årsredovisningen innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna har uppnåtts och följts. Förvaltningsberättelsen ska även innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. För privata utförare, det vill säga de som inte utgör ett kommunalt koncernföretag, ska information lämnas om sådana förhållanden som är av väsentlig betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi.

God ekonomisk hushållning i Haninge kommun innebär att finansiella strategiska mål formuleras, beslutas och uppnås samt att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt.

Budgetprocessen

Haninge kommun har en budget som är beslutad för kommande år samt en plan som sträcker sig över en sammanlagd planeringsperiod på fyra år, för att säkerställa god ekonomisk hushållning och god framförhållning. Innehållet och processens olika delar framgår i riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

Uppföljning och utvärdering

Haninge kommun har processer för ekonomistyrning, målstyrning, kvalitetsstyrning och intern kontroll. Innehållet och processens olika delar framgår i riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

8.2 Driftbudget

Kommunen budgeterar generellt med ett resultat om minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner. Resultatmålet är en nivå som Sveriges Kommuner och Regioner rekommenderar för att kommuner ska behålla värdet på sina anläggningstillgångar, möjliggöra självfinansiering av investeringar och för att ha en marginal för oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsminskningar. Det budgeterade resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag kan variera något mellan enskilda år, beroende av kommunens kortsiktiga ekonomiska förutsättningar. Dock ska respektive års budget vara i linje med riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

När kommunfullmäktige har fattat beslut om mål och budgetramar har respektive nämnd och styrelse i uppgift att upprätta en mer detaljerad budget uppdelad på intäkter och kostnader. Det ingår i nämndernas uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån tilldelad budgetram och att anpassa sin ekonomi och sin verksamhet för att uppfylla fullmäktiges mål, politisk plattform samt kommunövergripande program. Respektive nämnd ska ha en reserv för att kunna parera oförutsägbara kostnadsökningar eller intäktsminskningar samt avvikelser i förhållande till satta mål. Reserven disponeras då av nämnden som beslutar om och när reserven ska användas.

Nämndens detaljplanering i nämndplan med budget beslutas av nämnden årligen senast den 30 november respektive år.

Ramjusteringar under löpande verksamhetsår

Kommunstyrelsen kan besluta om ramjusteringar mellan nämnder och styrelse under innevarande budgetår. Sådana ramjusteringar kan inte innebära att kommunens totala ram utökas utan motsvarande beslut om finansiering. Kommunstyrelsen kan även ramjustera avseende elevpengsystemet mot central reserv.

Kommunstyrelsens driftbudgetreserv

I enlighet med kommunallagen ska kommunstyrelsen leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen ska även göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd, såsom omfördelning av medel mellan nämnder i förhållande till de ramar som föreskrivs i Mål och budget. Syftet med kommunstyrelsens reserv ska definieras i respektive års Mål och budget i kapitel ekonomiska driframar per nämnd och bolag.

Fördelning av kommunstyrelsens reserv kan endast ske under följande förutsättningar:

- Kommunfullmäktige har avsatt medel för budgetåret till kommunstyrelsens reserv och definierat syftet med avsättningen.
- Beviljade medel från reserven ska användas på ett sätt som bidrar till samordning av kommunstyrelsens övergripande uppdrag enligt ovan.

Beviljade medel ur reserven ska föregås av framskrivning av behov i förhållande till reservens syfte samt formellt beslutas av kommunstyrelsen. Om medel ska fördelas till en annan nämnd ska beslut i kommunstyrelsen föregås av nämndbeslut.

Kommungemensamma tjänster

Förvaltningar är inte fria att köpa vissa kommungemensamma tjänster var de vill, utan måste beakta koncernnyttan i interna kommungemensamma tjänster (se nedan). Resultatenheter har däremot möjlighet att påverka omfattning och kvalitet på de tjänster de köper inom ramen för interna överenskommelser för service och stöd.

De gemensamma tjänster som ska handlas internt inom kommunen är:

- IT-utveckling, drift och förvaltning
- Ekonomiadministration inklusive krav och inkassohantering
- Upphandling
- Personaladministration inklusive lönehantering
- Information och kommunikation
- Telefonväxel, reception och post
- Vaktmästeri och fordonshantering
- Tryckeri
- Verksamhetslokaler

Interna överenskommelser mellan kommunstyrelseförvaltningen och övriga förvaltningar tecknas och följs upp. Avtalen definierar bland annat de interna tjänsternas omfattning och kvalitet samt internpriset.

Interna resultatenheter

Enligt kommunallagen har nämnderna det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Därför ska varje nämnd se till att det finns tydliga ansvars- och befogenhetsfördelningar i verksamheten. Respektive nämnd beslutar om regler för resultatenheter samt hur resultat för enskilda resultatenheter ska hanteras mellan åren. En resultatenhet är organisatoriskt samt budget- och verksamhetsmässigt avgränsad från andra enheter.

Chef för resultatenhet ansvarar för enhetens samlade resultat för ekonomi, verksamhet och kvalitet.

Resultatöverföring

Kommunens nämnder har ett ekonomi- och verksamhetsansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret för att uppfylla den politiska ledningens vision och fullmäktiges mål. Resultatöverföring av driftmedel mellan åren kan endast ske under följande förutsättningar:

- Kommunen har motsvarande ekonomiska utrymme i kommunens totala driftbudget.
- Resultatöverföring från föregående år får inte tas i anspråk i, eller belasta, kommande års ordinarie driftbudget.
- Beviljad resultatöverföring (överskott) ska användas på ett sätt som bidrar till uppfyllelse av fullmäktiges mål, politiskt prioriterade områden eller uppdrag.
- Vid underskott som ska återbetalas, belastas nämndens driftbudget under kommande år. Maximalt antal år att återbetala underskott är tre år.

Eftersom budgetramarna utgör gräns för kommunens ekonomiska resurser kommer tilläggsanslag under innevarande budgetår i princip inte att beviljas. Det gäller både drift- och investeringsbudget.

8.3 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval

Konkurrens är ett verktyg för att få ut mesta möjliga service för kommunens resurser. Det innebär att systematiskt pröva om andra än kommunen själv kan driva en offentligt finansierad verksamhet med samma eller bättre kvalitet till samma eller lägre kostnader. Det kan också bidra till ökad valfrihet för medborgare och kunder. Undantag är uppgifter som omfattar myndighetsutövning och verksamheter som enligt gällande lagar inte kan konkurrensutsättas. Det finns även vissa interna gemensamma tjänster som alltid ska tillhandahållas av kommunen (se kapitel 8.2 kommungemensamma tjänster).

Konkurrensneutralitet ska råda mellan interna resultatenheter och externa utförare. En huvudprincip är att interna resultatenheter som konkurrerar med externa producenter (privata, kooperativa eller föreningsdrivna) ska ha samma förutsättningar och villkor som dessa. Inga fria nyttigheter ska finnas. Därför har interna tjänster prissatts och kostnader fördelats. Den verksamhet som använder tjänsten ska bära kostnaden. Kommunen använder två former av konkurrens:

- Upphandling
- Kundvalssystem (LOV) eller pengssystem

Upphandling

Upphandling kan bli aktuell när syftet med konkurrensutsättning inte bedöms kunna uppnås genom kundvalssystem eller pengssystem, exempelvis när marknaden är liten och det finns risk för att en enskild aktör kan skapa en monopolsituation. Det kan också vara aktuellt när det är

svårt att beräkna en ersättningsnivå i förväg. En upphandling kan då avgöra en kostnadsnivå som bidrar till optimal kvalitet. Det kan även finnas skäl att välja upphandling när det inte blir svårt att hålla den överkapacitet som behövs för att det i praktiken ska finnas valfrihet mellan olika utförare.

Kundvalssystem (LOV) eller pengsystem

En konkurrensform är kundval eller valfrihetssystem. Konkurrensen sker mellan olika utförare oavsett om de är kommunala eller privata. Det handlar om tjänster och verksamheter som är individrelaterade, till exempel förskola, grundskola, äldreomsorg samt handikappomsorg. Det är den enskilde individen eller kunden som väljer utförare av tjänsten. Kundvalssystem kan ske med eller utan checkar.

Lag om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och regioner som vill konkurrenspröva sina verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Vid upphandling enligt LOV är priset fastställt på förhand och utförare konkurrerar med kvalitet. Haninge tillämpar LOV i till exempel hemtjänst för äldre och inom socialtjänsten. Ett system med elevpeng fastställd årligen av fullmäktige tillämpas för förskolor och grundskolor.

8.4 Elevpeng

Kommunfullmäktige fastställer årligen elevpengen till förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och grundskola i samband med beslut om Mål och budget. Syftet med elevpengen är att ge förutsättningar för ökad konkurrens och möjlighet till valfrihet för eleverna. Elevpengen omfattar för- och grundskoleverksamhet, oavsett huvudman, som har inskrivna elever från Haninge kommun. Internationella skolor omfattas också av elevpengen.

Prognosen för hur många barn och elever som beräknats inom respektive verksamhet är ett årsgenomsnitt baserat på kommunens befolkningsprognos, vilken ligger till grund för den budgetram som tilldelas barn- och förskolenämnden samt grundskolenämnden. Om antalet barn och elever blir fler än prognostiserat utgår ytterligare volymkompensation från central reserv till berörd nämnd. Om barn och elevantalet omvänt blir lägre än prognosen ska berörd nämnd återlämna motsvarande anslag till central reserv.

För 2025 fastställs nedanstående elevpeng och en jämförelse med elevpengen för 2024 enligt tabell nedan. Elevpengen är beräknad inklusive statsbidrag för maxtaxa, dock ingår inte de specialdestinerade statsbidrag som hanteras och fördelas via barn- och förskolenämnden respektive grundskolenämnden. Beräknad sänkning av personalomkostnadspålägget 2025 är beaktat i elevpengen.

Elevpeng 2025

Beloppen redovisas i kronor och avser ersättning för helår.

Tabell elevpeng 2025

Verksamhet	Elevpeng 2025	Förändring i % elevpeng	Jmf 2024 grundbidrag	Föräldraavgift (kr)	Prognos volym
Pedagogisk omsorg					
1-3 år	129 999 kr	3,0%	3,0%	15 350 kr	75
4-5 år	110 541 kr	3,0%	3,0%	11 510 kr	81
6-9 år	43 455 kr	3,0%	3,0%	8 730 kr	-
Förskola					
Allmän förskola	36 466 kr	1,4%	3,0%	2 878 kr	25
1-3 år	154 069 kr	1,5%	3,0%	15 350 kr	3 078
4-5 år	145 863 kr	1,4%	3,0%	11 510 kr	2 581
Fritidshem					
6-9 år	56 660 kr	4,9%	6,2%	8 730 kr	4 803
Grundskola					
År F-6	91 379 kr	5,7%	6,2%	- kr	9 390
År 7-9	132 390 kr	2,7%	6,2%	- kr	3 868
Övriga ersättningar					
Nattomsorg exkl. OB-tillägg	67 792 kr	3,0%	3,0%	Se förskola	-

Elevpengen består av två delar: lokalersättning och grundbidrag.

- Lokalersättningen baseras på kommunens budgeterade och genomsnittliga självkostnad per individ för lokalyror inom respektive verksamhetsform. Om förändringen av elevpengen är högre än ökningen av grundbidraget beror det på att lokalkostnader för egen kommunal verksamhet är större per capita än ökningen av grundbidraget och tvärtom om förändringen av elevpengen är lägre än ökningen av grundbidraget.
- Grundbidraget är den del av elevpengen som finansierar verksamheten exklusive lokaler. Eftersom grundbidraget är den del av ersättningen som går till verksamhet, redovisas förändringen jämfört med föregående år särskilt i tabellen ovan. Elevpengen betalas ut med 1/12-del varje månad. Om familjedaghem eller förskola själv tar in föräldraavgift, reduceras beloppen enligt avgiftskolumnen i tabellen ovan.

Momskompensation med 6 procent baserad på elevpengen, alternativt 18 procent på lokalkostnaden och 5 procent på övriga kostnader, tillkommer till huvudman annan än kommunen. Denna momskompensation återsöker kommunen vilket gör att det blir konkurrensneutralt.

För enheter i egen kommunal verksamhet görs ett avdrag från elevpengen för att finansiera den del av de centrala kostnaderna inom utbildningsförvaltningen som enbart avser den egna kommunala verksamheten. För andra anordnare ligger således ersättning för motsvarande kostnader i den elevpeng som utbetalas.

Tilläggsanslag för anpassad grundskola och ersättning till barn i behov av särskilt stöd ligger utanför elevpengen.

Skolskjuts genom SL:s linjetrafik eller motsvarande omfattas inte av elevpengen, ej heller skolskjuts anordnad genom entreprenad (skolbuss, taxi, båt).

8.5 Lokalförsörjning

Roller och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för lokalförsörjningsfrågor. Varje nämnd, styrelse, bolag och förvaltning samt har ett ansvar för att ständigt hålla frågan om ett effektivt lokalutnyttjande aktuell. I allas ansvar ingår att vid behovs- och verksamhetsförändringar noga särskilt tillvarata varje möjlighet till att minska lokalkostnaderna och ytterligare effektivisera samt om möjligt samutnyttja lokalutnyttjandet.

Idag ägs och förvaltas större delen av kommunens verksamhetslokaler av kommunens fastighetsbolag, Tornberget. Tornbergets huvuduppgift är att tillgodose kommunens behov av verksamhetslokaler och svara för byggprocessen efter beställning från kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar på kommunstyrelsens uppdrag för samordningen av kommunens lokalbehov. Kommunala lokaler som inte används tillförs kommunens gemensamma lokalbank. Lokalbanken finansieras genom ett påslag på maximalt två procent som läggs på hyran för samtliga lokaler.

Lokalresursplanering och nyanskaffning av lokaler

I planeringen av nya lokaler krävs en effektiv lokalplaneringsprocess. Det är särskilt viktigt att de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnaderna tidigt kan belysas och att processen stödjer frågor om delaktighet, styrning och kvalitet i beslutsunderlagen. Utgångspunkt för en effektiv lokalplaneringsprocess är lokalresursplanen, vilken tas fram varje år i samband med budgeten och som innehåller varje enskild förvaltnings behov av lokaler för såväl pågående som kommande planerad verksamhet.

Tornberget är behjälplig att ta fram kostnadskalkyler för investeringarna. Respektive nämnd tar upp lokalbehovet i sin kommande investerings- och driftbudget. I underlaget till nämnden ska också ingå en redovisning av verksamhetens förändrade kostnader i övrigt. Det är viktigt att ha en mycket god framförhållning för att denna process ska fungera.

Investeringsprocessen

I riktlinjen för investeringsprocessen har arbetet med investeringsprojekt delats in i fyra skeden (programskede, förprojekteringsskede, projekteringsskede och byggskede).

Programskedet består av att verksamhetsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen tar fram ett lokal- och funktionsprogram, förslag på lämplig placering samt behov av eventuella övergripande gestaltungsförutsättningar. Övriga tre skeden initieras genom politiska beslut, vilka fattas i samband med den årliga mål och budgetprocessen.

Om ett lokalbehov ska lösas genom inhyrning eller genom att privata intressenter ska bygga och driva verksamheten ska detta normalt beslutas innan programskedet startas.

Avställning av lokaler

Nämnderna har rätt att ställa av lokal eller del av lokal om förutsättningarna uppfylls i enlighet med beslutade lokalförsörjningspolicy. Hyresgästen slipper fortsatt kostnadsansvar, vid varje kvartalsskifte med minst tre månaders framförhållning. Bedömningen avgörs från fall till fall av kommunstyrelseförvaltningen i samråd med respektive förvaltning. Kommunstyrelsen äger rätten att samordna avställningar.

Inhyrning av lokal

Förslag till inhyrning av ny lokal anmäls alltid till kommunstyrelseförvaltningen som ansvarar för förhandlingen med hyresvärden. I kommunstyrelsens delegationsordning finns det reglerat vem som får besluta om inhyrning av lokaler.

Anpassning i lokaler som ägs av Tornberget

Vid större Anpassningar sker samma hantering som för beställning av ny lokal. Huvudprincipen är att beställande förvaltning och nämnd tar beslut om nya lokaler i samband med den årliga budgetprocessen. Samtliga beställningar, även mindre verksamhetsanpassningar, skall godkännas enligt delegationsordning. Tillkommande kapitalkostnader alternativt förändrade driftkostnader belastar beställande nämnd vid tidpunkten för färdigställande oavsett finansierings- eller hyresmodell.

Reinvesteringar i byggnader

Investeringar i fastigheter som ägs av Tornberget och som är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv eller där rationaliseringar i byggteknik kan uppnås initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd beaktas i hyressättningsmodellen. Större reinvesteringsprojekt som Tornberget initierar tas upp i den årliga budgetprocessen.

8.6 Delegation och attest

Delegationsordning

För en fungerande intern kontroll och styrning är det viktigt att det finns fungerande och kompletta delegationsordningar för varje nämnd. Ansvar för kommunens verksamheter ligger på nämnder och styrelse och regleras genom respektive nämnds reglemente. Genom att delegera ansvaret ut i tjänstemannaorganisationen, utförs arbetsuppgifterna på rätt nivå och på rätt sätt av dem som arbetar i verksamheten. Varje nämnd ska aktualitetspröva och uppdatera sin delegationsordning årligen.

Attestreglemente

I kommunens attestreglemente och dess tillämpningar anges vilka som får beslutsattestera, vad attest innebär och vilka beloppsgränser som finns för beslutsattestanter. Den som själv har konsumerat, använt, tagit en vara eller tjänst i bruk får inte beslutsattestera fakturan. Beslutsattestant ska ha kompetens för uppgiften samt ha ansvar för den budget som ska debiteras.

Varje år upprättar respektive nämnd en aktuell attestförteckning, där det framgår vilka som har beslutsattest enligt attestreglementet samt vem som ersätter ordinarie attestant vid dennes frånvaro. Attestförteckningen ska vara anpassad till nämndens organisation och modell för ekonomisk styrning. Attestreglemente och dess tillämpning finns på kommunens webbsida bland styrdokument.

8.7 Investeringsbudget

Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd. Varje nämnd beslutar själv vilka investeringsmedel som ska äskas och hur investeringsbudgeten ska fördelas, om inte kommunfullmäktige beslutat annat. Investeringsbudgeten kan vara riktad till specifika investeringsprojekt eller som en gemensam budgetpost. Investeringsprojekt som tilldelas investeringsmedel tilldelas ett projektnummer som alltid ska användas när kostnader, och i förekommande fall intäkter, bokförs för investeringen.

Det är avsikten med innehavet av tillgången som styr om inköpet ska klassificeras som investeringsutgift eller driftskostnad. Kommunens anvisningar för redovisning av materiella och materiella anläggningstillgångar ska följas och i anvisningarna anges bland annat när inköp klassificeras som investering. Exempel på investeringar är fastigheter, byggnader, gator, parker, maskiner, inventarier och fordon. När en investering är klar aktiveras en anläggning i kommunens ekonomisystem.

Kapitaltjänstkostnader - Avskrivning och internränta

När en anläggning aktiverats i kommunens ekonomisystem börjar kapitaltjänstkostnader som består av avskrivningar och internränta att belasta enheten som driftskostnader. Detta sker månaden efter aktiveringen. Innan beslut om en investering tas ska kapitaltjänstkostnad alltid kalkyleras och beaktas i driftbudgeten för tillgångens hela nyttjandeperiod för att säkerställa att investeringen ryms i driftbudgeten.

Kommunen tillämpar komponentavskrivningar där det är tillämpligt, främst för investeringar inom byggnader, gator, vägar och markanläggningar.

Tillkommande investeringar och ramjusteringar under innevarande budgetår

I enlighet med kommunallagen ska kommunstyrelsen leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen ska även göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd, såsom omfördelning av medel mellan nämnder i förhållande till de ramar som föreskrivs i Mål och budget.

Tillkommande investeringsbudget under innevarande budgetår kan beslutas under följande förutsättningar:

- Kommunfullmäktige beslutar att avsätta investeringsmedel i samband med beslut om tillkommande investering.
- Kommunstyrelsen kan besluta om ramjusteringar mellan och objektsspecifika investeringar inom nämnder och styrelse under innevarande budgetår med upp till 10 procent av respektive investeringsvolymen för aktuellt år. Respektive nämnd hanterar egna beslutade investeringar inom tilldelad investeringsram.
- Beviljade medel ska föregås av framskrivning av behov i förhållande till investeringens syfte samt beslutas av kommunfullmäktige alternativt kommunstyrelsen, beroende på vad för typ av investering framskrivningen gäller.
- Om medel ska fördelas till en annan nämnd ska beslut i kommunstyrelsen föregås av nämndbeslut.
- Nämnd som beviljas tillkommande investeringsmedel under innevarande år ansvarar för att tillkommande kapitalkostnad för investeringen ryms inom, av kommunfullmäktige fastställd, ordinarie budgetram för innevarande och kommande år. Ingen ytterligare kapitalkostnadsersättning beviljas.

8.8 Rapporteringsskyldighet och tidplan

Förvaltningschef ansvarar inför sin nämnd att budgeten hålls samt att nämnden bidrar enligt plan till måluppfyllelse. Förvaltningschef är skyldig att skyndsamt rapportera ekonomisk obalans eller verksamhetsrelaterade avvikelser till nämnd.

Om prognosen för året visar på ekonomiskt underskott eller risk för att nämnden inte kommer att bidra enligt plan till måluppfyllelse, ska handlingsplan med åtgärdsförslag tas fram. Om politiskt beslut behövs för att hantera avvikelse eller obalans ska förvaltningen föreslå åtgärder till nämnd. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing, intäktsökning eller måluppfyllelse som kommer att säkerställas samt när den ekonomiska eller målrelaterade effekten kommer att få faktiskt genomslag.

Nämndens beslut om åtgärdsplan ska rapporteras till kommunstyrelsen.

För resultatenheter, avdelningar eller motsvarande inom nämndens ansvarsområde där budget överskrids eller åtaganden och aktiviteter avviker mot beslutade strategier och mål ska ansvarig förvaltningsledning vidta motsvarande åtgärder som krävs för att återställa balans i budget och verksamhet.

Tidplan för uppföljning och rapportering av Mål och budget

Resultatuppföljning av ekonomi och mål samt analys av åtgärder vid avvikelser är en viktig del i styrningen och en förutsättning för decentralisering av ansvar och befogenheter. En detaljerad beskrivning av rapporternas innehåll framgår i riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

Kommunstyrelsen har beslutat i riktlinjen att nämnderna ska lämna sina uppföljningar till kommunstyrelseförvaltningen. Respektive förvaltning ska följa kommunstyrelsens tidplaner och anvisningar.

Delårsuppföljning och årsredovisning upprättas även för, och beslutas i nämnder och styrelse inför beslut i kommunstyrelsen och fullmäktige.

Tidplan för uppföljning och rapportering av Mål och budget 2025–2028 framgår nedan:

- Månadsuppföljningar rapporteras till kommunstyrelsen avseende perioden till och med 31 mars, 31 juli, 31 oktober och 30 november.
- Tertiärrapport 1 rapporteras till kommunstyrelsen avseende perioden till och med 30 april
- Delårsuppföljning rapporteras till kommunfullmäktige avseende perioden till och med 31 augusti. Delårsuppföljningen utgör det delårsbokslut som regleras i kommunallagen och enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.
- Årsredovisning rapporteras till kommunfullmäktige avseende perioden till och med 31 december.
- Bokslutskommunikén rapporteras till kommunstyrelsen månaden före årsredovisningen beslutas. Kommunikén är kommunstyrelseförvaltningens sammanfattande bild av Haninge kommuns preliminära bokslut respektive år. Avsikten är att presentera kommunens preliminära bokslut i avvaktan på den sammanställda redovisningen i årsredovisningen samt den externa revisionens granskning.

Detaljerade tidplaner och anvisningar upprättas varje år inför dessa uppföljningar, för

kommunen som helhet samt för nämnder och styrelse.

Nämnder och styrelse ska utöver att följa upp verksamhet och ekonomi även följa upp utvecklingen av kvalitet och kvantitet i sin verksamhet och rapportera större avvikelser gentemot uppsatta mål och kvalitetsindikatorer. Detta ska följas upp vid uppföljningstillfällena tertialrapport 1, delårsuppföljning och årsredovisning.

